Корнейчик Ольга

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ВЗАЄМОДІЇ СІМ'Ї І ШКОЛИ У ВИХОВАННІ ДУХОВНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Науковий інтерес до проблеми взаємодії сім'ї і школи як запоруки повноцінного особистісно-духовного становлення школярів стрімко зростає в сучасних умовах розвитку суспільства, панування меркантильності, втрати людяності, щирості в людських взаєминах.

Основи духовності, безперечно, закладаються ще з дитинства. Формування духовних якостей у молодшому шкільному віці – це підґрунтя для подальшого розвитку особистості, системи духовних цінностей, світогляду, переконань, потреб. Набутий дитиною досвід на ранньому етапі свого життя знаходить відображення у життєдіяльності дорослої людини, мотивує її самореалізацію, самоствердження, самовизначення, пошук смислу життя, мети та засобів її досягнення [2, с. 64].

Саме у взаємодії сім'ї та школи можливий розвиток духовних потреб, моральних цінностей та загального духовного виховання молодшого школяра.

Провідним, об'єднуючим органом у системі «сім'я-школа» має виступати школа, оскільки ефективність виховання духовності молодших школярів значною мірою залежить від уміння педагогів працювати з батьками дітей, спрямовувати спільну діяльність на створення виховного середовища, яке інтегрувало б вимоги сім'ї і школи, гармонізувало їх взаємини у руслі духовного розвитку особистості молодшого школяра з урахуванням психолого-педагогічних особливостей духовного становлення дитини.

Дотримання певних педагогічних умов, забезпечує підвищення ефективності взаємодії сім'ї і школи у вихованні духовності молодших школярів:

– *інформаційно-просвітницька робота вчителя з батьками,* що акумулює теоретико-практичну підготовку батьків до виховання духовності молодших («педагогічна школа» для батьків, батьківський лекторій, дискусії, психологічні тренінги, індивідуальне консультування, листування, виконання практичних завдань, проведення батьківських зборів тощо), пробуджує рефлексивну активність батьків, перетворює сім'ю із стихійного в керований чинник впливу на виховання духовності дітей, зокрема молодшого шкільного віку;

– *цілеспрямований вплив учителя на духовне збагачення сімейного середовища через вихованців*, який ґрунтується на збагаченні всіх компонентів духовності школяра (спонукально-аксіологічного, когнітив-

ного, процесуально-поведінкового) у самостійній духовній діяльності (уроки духовності, етичні бесіди, створення ситуацій, залучення дітей до духовних видів діяльності, спонукання до духовного вчинку, вправи, рольові ігри тощо), що формує духовні якості дітей, спричиняє духовні емоції та почуття (естетичні переживання, радість від спілкування з мистецтвом, природою, з іншими людьми, співчуття, емпатія, совість, сором, каяття, терпимість, милосердя, щастя, любов до людини і природи тощо); поглиблює інтерес батьків до духовного світу дітей, до обставин та ситуацій духовного змісту, де найголовнішим є створення творчої, духовної атмосфери у колі родини, доброзичливих, толерантних стосунків між дітьми та їх батьками, задоволення потреби дітей у захисті, любові, повазі, розумінні, підтримці, спілкуванні, збереженні та зміцненні здоров'я, ставлення до дитини як до цінності, індивідуальності, самостійного суб'єкта виховання.

– *активізація співпраці, партнерства у тріаді «вчитель – батьки – учень»* – спрямовується на вибудовування сім'єю і школою конструктивного діалогу у взаєминах із дитиною, що базується на індивідуальному підході до кожної дитини, принципах педагогіки співдружності та особистісно-орієнтованої взаємодії, співпраці, партнерстві, взаємній відповідальності вчителів і батьків, довірі один до одного, співпереживанні через використання інтерактивних методів, які допомагають організувати і розгорнути суб'єкт-суб'єктну взаємодію (рольова гра, групова дискусія, робота в малих групах, творчі завдання, мозкова атака, повчальні історії, яскраві метафори, казкові розповіді; психогімнастичні, ігрові та тренувальні вправи тощо) [1, с. 54].

Таким чином, саме за дотриманням педагогічних умов взаємодії школи та сім'ї можливе ефективне виховання духовності молодшого школяра.

Список використаних джерел

1. Десятник К. В. Психолого-педагогічні особливості формування основ духовності молодших школярів // Збірник наук. праць Уманського державного педагогічного унів-ту ім. Павла Тичини. Ч. 1. К. : Міленіум, 2005. С. 54–63.
2. Помиткін Е. О. Духовний розвиток учнів у системі шкільної. К. : ІЗМН, 1996. – 163 с.